

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Prowadzenie procesu treningowego w koszykówce

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2023-02-07

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Sektorowa Rama Kwalifikacji: Sport

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Prowadzenie procesu treningowego w koszykówce" jest przygotowana do samodzielnego planowania i prowadzenia procesu treningowego, w tym doboru i selekcji do szkolenia początkowego zawodników w zakresie predyspozycji somatycznych, fizjologicznych, motorycznych, psychologicznych oraz technicznych. Naucza podstawowych elementów techniczno-taktycznych zgodnie z zasadami metodyki w koszykówce. Jest przygotowana do opracowania planu realizacji imprezy sportowo-rekreacyjnej. Osoba posiadająca kwalifikację opisuje warunki organizacyjne funkcjonowania grupy szkoleniowej, wskazuje predyspozycje zawodników do uczestniczenia w procesie treningowym i zawodach sportowych, realizuje szkolenie sportowe w ujęciu indywidualnym, grupowym oraz zespołowym zgodnie z otrzymanym planem, współdziała z otoczeniem grupy szkoleniowej.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja jest skierowana szczególnie do: - trenerów chcących prowadzić zespoły ligowe (2 liga kobiet i mężczyzn, 3 liga mężczyzn); - osób chcących pracować jako asystenci trenerów do 1 ligi włącznie (kobiet i mężczyzn); - trenerów chcących prowadzić zespoły uczestniczące w rozgrywkach młodzieżowych; - osób, które chciałyby pracować na stanowisku asystenta trenera głównego kadr narodowych U 18 i poniżej

(kobiet i mężczyzn); - osób posiadających kwalifikację w koszykówce z 3 poziomem PRK i chciałyby uzyskać kwalifikację z 4 poziomem PRK.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Warunkiem przystąpienia do walidacji jest: - posiadanie kwalifikacji pełnej z poziomem 4 PRK, - przedstawienie dokumentu poświadczającego ukończenie 18 lat, - przedstawienie oświadczenia o niekaralności związanej z wykonywaniem działalności zawodowej w obszarze objętym kwalifikacją, - przedstawienie oświadczenia o stanie zdrowia pozwalającym na uczestnictwo w procesie walidacji.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Posiadacz kwalifikacji może w szczególności pracować jako: - trener do 2 ligi kobiet i 3 ligi mężczyzn łącznie; - asystent trenera w zespołach ligowych do 1 ligi łącznie (kobiet i mężczyzn); - asystent trenera młodzieżowych kadr narodowych U 18 i poniżej (kobiet i mężczyzn).

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny bezterminowo.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Koszykówka według różnych źródeł jest po piłce nożnej najpopularniejszą dyscypliną sportu na świecie - według danych zawartych w dokumencie "Strategia Rozwoju Koszykówki 2013-2016" 19,2% osób w Polsce interesuje się koszykówką, a 16,1% osób w Polsce uprawia koszykówkę (s. 3). W Polsce obserwuje się stały wzrost popularności dyscypliny, co objawia się zainteresowaniem rozgrywkami na wszystkich poziomach, ale przede wszystkim wzrostem liczby osób uprawiających ten sport. Założenia programu "Strategia Rozwoju Koszykówki 2018-2024" koncentrują się między innymi na wdrożeniu projektów ukierunkowanych na rozwój koszykówki młodzieżowej, ale również zachęcających szkoleniowców do ciągłego podnoszenia swojego warsztatu pracy. Niezbędne jest stałe podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na wczesnym etapie szkolenia sportowego. W pracy z grupami młodzieżowymi najważniejszymi kompetencjami, którymi powinien charakteryzować się szkoleniowiec są umiejętności związane z doбором i selekcją do szkolenia początkowego w zakresie predyspozycji somatycznych, fizjologicznych, motorycznych, psychologicznych oraz technicznych. Wychwycenie dzieci i młodzieży posiadającej szczególne predyspozycje do uprawiania koszykówki, a następnie nauczanie prawidłowych nawyków gry indywidualnej i zespołowej, tworzy podwaliny pod kompletnie przygotowanego zawodnika. Warto również wspomnieć, że odnotowuje się przyrost liczby drużyn uczestniczących we współzawodnictwie sportowym, szczególnie dzieci i młodzieży, który to kreuje popyt na rozwój kadry szkoleniowej nie tylko w zakresie zwiększenia liczby trenerów, ale również możliwości stałego podnoszenia kwalifikacji. Niezależnie od charakteru masowego dyscypliny oczekiwania społeczne na sukces sportowy drużyn uczestniczących we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez Polski Związek Koszykówki skutkuje wzrastającym zapotrzebowaniem na wykwalifikowane kadry trenerskie w

sporcie młodzieżowym lub wyczynowym. Wymusza to niejako konieczność stałego doskonalenia warsztatu trenerskiego przez osoby obecnie pracujące ze sportowcami wyczynowymi. Podstawowym celem Polskiego Związku Koszykówki jest dbanie o najwyższy poziom wyszkolenia reprezentantów kraju gotowych do uczestnictwa w rozgrywkach o najwyższe cele (Igrzyska Olimpijskie, Mistrzostwo Świata, Mistrzostwo Europy). Aby zrealizować ten cel konieczna jest prawidłowa praca z młodymi adeptami koszykówki. Na etapie szkolenia młodzieżowego ważne jest kształtowanie prawidłowych nawyków, bez których nie odniesie się sukcesu na kolejnych etapach. W związku z tym potrzebne jest wzmocnienie myśli szkoleniowej, szczególnie uwzględniający szkolenie grup młodzieżowych. W 2017 roku w Polsce odnotowano: 23912 licencjonowanych osób uprawiających koszykówkę, 730 sekcji sportowych o profilu koszykarskim, 1089 licencjonowanych trenerów (GUS). W porównaniu do poprzednich lat w wyżej wymienionych kategoriach obserwuje się tendencję wzrostową. W ciągu ostatnich 4 lat odnotowano przyrost różnych projektów nastawionych na aktywne uczestnictwo w zajęciach z koszykówki, w których kompetencje kadry trenerskiej są ściśle powiązane z powyższą kwalifikacją. Jednym z takich programów jest projekt "Młode Asy". Składa się z dwóch bloków - SMOK i KOSSM. SMOK to Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykarskie, skierowane do dzieci z klas 4-6 szkoły podstawowej (od 2019 roku 1-5). Z kolei KOSSM to Koszykarskie Ośrodki Sportowego Szkolenia Młodzieży - tu grupą docelową są dzieci z klas 7-8 (od 2019 roku 6-8). Program SMOK stale się rozwija. W pierwszym pilotażowym roku w ramach projektu uruchomiono 4 ośrodki (2 żeńskie i 2 męskie), a w 2018 roku w projekcie uczestniczyło 150 ośrodków (79 żeńskich i 71 męskich). Liczba uczestników wzrosła z 829 w 2014 roku do 7650 w 2017. W 2018 roku w programie uczestniczy 300 trenerów - to dziesięciokrotny wzrost - na początku tę grupę stanowiła garstka 32 osób. KOSSM to specjalistyczne szkolenie przeznaczone dla najzdolniejszych dzieci w naszym kraju. Sztaby trenerskie zatrudnione w KOSSM co roku podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach z zakresu metodyki koszykówki, przygotowania motorycznego i fizjoterapii organizowane przez Polski Związek Koszykówki. Na początku programu, młodzież szkoliło 101 trenerów, w 2017 było ich 116, a od września 2018 roku jest ich 125. W pilotażowym roku tego projektu, uruchomiono 18 ośrodków żeńskich i 16 męskich KOSSM. W 2018 roku funkcjonują 42 ośrodki (21 żeńskich i 21 męskich). Większa liczba ośrodków to także większa liczba uczestników. Od 2018 roku liczba zawodników objętych opieką trenerską przekroczyła 730 osób - w tej grupie znajdują się zawodniczki i zawodnicy kadr wojewódzkich i kadr narodowych. Przedstawione liczby oraz zależności wskazują na konieczność permanentnego rozwoju kadry szkoleniowej oraz potwierdzania umiejętności osób zaangażowanych w proces tworzenia i organizacji systemu szkolenia.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Kwalifikacją o zbliżonym charakterze jest kwalifikacja z poziomem z poziomem 5 PRK z obszaru koszykówki. Osoba posiadająca kwalifikację z 4 PRK ma kompetencje pozwalające na samodzielne prowadzenie procesu treningowego zawodników grających w koszykówkę szczególnie na etapie szkolenia młodzieżowego oraz charakteryzuje teoretyczne podstawy koszykówki. Osoba posiadająca kwalifikację z 5 PRK ma potwierdzone umiejętności pozwalające na samodzielne wykonywanie działań związanych z realizacją szkolenia zawodników uprawiających koszykówkę na poziomie profesjonalnym. Osoba posiadająca kwalifikację może również pełnić funkcję asystenta trenera na każdym poziomie rozgrywek oraz w kadrach narodowych.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji

1.1. Metody

Dopuszcza się 2 ścieżki procesu walidacji. Ścieżka A. Przeznaczona dla osób, które posiadają dowody mogące stanowić podstawę do potwierdzenia posiadania efektów uczenia się. Ścieżka B. Przeznaczona dla osób, które nie posiadają dowodów mogących stanowić podstawę do potwierdzenia posiadania efektów uczenia się.

Ścieżka A

Na etapie weryfikacji efektów uczenia się dopuszcza się wykorzystanie następujących metod: - analiza dowodów i deklaracji, - rozmowa z komisją walidacyjną, zwaną dalej "komisją" (wywiad swobodny), - obserwacja w warunkach symulowanych. Wymagane jest przedstawienie następujących dowodów odnoszących się do koszykówki: - planów, raportów i sprawozdań z: działalności szkoleniowej, działalności selekcyjnej, imprezy sportowo-rekreacyjnej, zrealizowanych studiów przypadków (np. w formie nagrań wideo), - planu procesu treningowego obejmującego minimum roczny plan szkolenia, - planu zgrupowania szkoleniowej grupy młodzieżowej, - dokumentujących prowadzenie procesu treningowego w koszykówce na bazie 20 jednostek treningowych. Komisja może dopuścić inne dowody przedstawione przez osobę przystępującą do walidacji.

Ścieżka B

Na etapie weryfikacji efektów uczenia się wykorzystuje się następujące metody: - test teoretyczny, - obserwacja w warunkach symulowanych, - rozmowa z komisją (wywiad swobodny). Dowodem potwierdzającym wszystkie wskazane dla kwalifikacji efekty uczenia się jest dyplom instruktora sportu w koszykówce wydany przed wejściem w życie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz. U. poz. 829).

1.2. Zasoby kadrowe

Walidacja prowadzona jest przed komisją. Komisja składa się z 3 osób, w tym przewodniczącego komisji. Każdy z członków komisji spełnia następujące warunki: - legitymuje się dyplomem poświadczającym ukończenie studiów wyższych z tytułem zawodowym magistra, - legitymuje się co najmniej dyplomem trenera klasy drugiej w koszykówce wydanym przed wejściem w życie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów lub posiada równoważną kwalifikację wydaną przez związek sportowy właściwy dla koszykówki lub kwalifikację z obszaru koszykówki z poziomem 5 PRK, - posiada co najmniej udokumentowane 5-letnie doświadczenie w pracy na stanowisku trenera lub asystenta. Co najmniej 1 z członków komisji posiada doświadczenie w zakresie działań związanych z wdrażaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Instytucja certyfikująca wyznacza przewodniczącego komisji spośród jej członków.

1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne

Ścieżka A

W celu rozpoczęcia weryfikacji kandydat dostarcza instytucji certyfikującej dokumenty potwierdzające spełnienie kryteriów weryfikacji zawartych w opisie kwalifikacji. Komisja po zapoznaniu się z dowodami i deklaracjami odbywa rozmowę z kandydatem. Komisja może rozszerzyć weryfikację o obserwację w warunkach symulowanych.

Ścieżka B

Za pomocą metody testu teoretycznego sprawdzane są wszystkie zestawy efektów uczenia się. Kryteria weryfikacji związane z demonstrowaniem i nauczaniem elementów techniczno-taktycznych w koszykówce oraz prób diagnostycznych zawodników sprawdzane są za pomocą obserwacji w warunkach symulowanych. Obserwacja każdorazowo połączona jest z rozmową z komisją. Do przeprowadzenia testu teoretycznego oraz wywiadu swobodnego instytucja certyfikująca musi zapewnić salę wyposażoną w komputer, projektor oraz ekran. Do zastosowania metody obserwacji w warunkach symulowanych należy zapewnić dostęp do hali sportowej z boiskiem do gry w koszykówkę zgodnym z oficjalnymi przepisami Międzynarodowej Federacji Koszykówki (FIBA) oraz niezbędne wyposażenie. Na potrzeby obserwacji w warunkach symulowanych instytucja certyfikująca musi zapewnić minimum 10 zawodników.

2. Etap identyfikowania i dokumentowania

Instytucja certyfikująca musi zapewnić wsparcie osobie przystępującej do walidacji w zakresie identyfikowania oraz dokumentowania posiadanych efektów uczenia się. Na tym etapie instytucja certyfikująca wskazuje kandydatowi ścieżkę weryfikacji. Możliwe jest wykorzystanie elementów z obu ścieżek weryfikacji.

2.1. Metody

Dopuszczalne

metody na tych etapach: metoda analizy dowodów i deklaracji oraz rozmowa z doradcą.
2.2. Zasoby kadrowe
Doradca walidacyjny: - stosuje metody i narzędzia pomocne przy identyfikowaniu i dokumentowaniu kompetencji, - zna zasady weryfikacji dowodów na osiągnięcie efektów uczenia się, - przestrzega wysokich standardów etyki zawodowej, - zna wymagane efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ustalone dla kwalifikacji będących w zakresie jego działania jako doradcy walidacyjnego, - zna metody i narzędzia stosowane w celu zweryfikowania wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji będących w zakresie jego działania jako doradcy walidacyjnego.
2.3. Sposób organizacji oraz warunki organizacyjne i materialne
Instytucja certyfikująca zapewnia odpowiednie miejsce do pracy doradcy z uczestnikiem walidacji.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 2023-01-04 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Prowadzenie procesu treningowego w koszykówce< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2023-02-07 r., poz. 156)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2024-01-01

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat.

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2033-02-07

Kod dziedziny kształcenia

813 - Nauki o sporcie i kulturze fizycznej

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

85.51 - Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13982

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Wszystkie opinie uzyskane w ramach konsultacji środowiskowych i na etapie opinii o społeczno-gospodarczym zapotrzebowaniu na kwalifikacje były aprobujące projekt kwalifikacji. Istnieją przesłanki społeczne i gospodarcze przemawiające za włączeniem kwalifikacji do ZSK - rynek sportu powszechnego i wyczynowego ma stały potencjał i opiera się na potrzebie w zakresie pozyskania wykwalifikowanych kadr. Wnioskodawca opracował cztery opisy kwalifikacji, które stanowią razem spójny obraz ścieżki rozwoju kompetencji wymaganych dla kadry instruktorsko-trenerskiej w koszykówce

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Prowadzenie procesu treningowego w koszykówce" jest przygotowana do samodzielnego planowania i prowadzenia procesu treningowego. Dobiera i selekcjonuje zawodników do szkolenia podstawowego w zakresie predyspozycji somatycznych, fizjologicznych, motorycznych, psychologicznych oraz technicznych. Naucza podstawowych elementów techniczno-taktycznych zgodnie z zasadami metodyki w koszykówce. Ocenia postępy w realizacji treningu. Osoba posiadająca kwalifikację jest także przygotowana do opracowania planu realizacji zgrupowania szkoleniowego grupy młodzieżowej.

Zestawy efektów uczenia się

1) Charakteryzowanie teoretycznych podstaw koszykówki

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje dyscyplinę

Kryteria weryfikacji:

- a. Omawia historię dyscypliny;
- b. Charakteryzuje pojęcia z zakresu zespołowych gier sportowych;
- c. Omawia przepisy gry i sygnalizację sędziowską;
- d. Charakteryzuje systemy gry w obronie i ataku z zakresu taktyki zespołowej i indywidualnej;
- e. Omawia przygotowanie trenera do meczu lub zawodów sportowych.

2. Opisuje środowisko organizacyjne planowania i realizacji szkolenia początkowego w koszykówce

Kryteria weryfikacji:

- a. Omawia uwarunkowania prawno-organizacyjne funkcjonowania sportu dzieci i młodzieży, w tym ważność badań lekarskich;
- b. Omawia organizację systemu współzawodnictwa sportowego dziecięcego i młodzieżowego w Polsce;
- c. Omawia zasady organizacji meczu lub turnieju koszykówki.

2) Planowanie i ocena postępów szkolenia początkowego w koszykówce

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia zagadnienia związane z kwalifikowaniem zawodników do uczestniczenia w szkoleniu i zawodach sportowych

Kryteria weryfikacji:

- a. Omawia przeciwwskazania do uprawiania koszykówki;
- b. Omawia kryteria doboru i selekcji do szkolenia początkowego w zakresie predyspozycji somatycznych, fizjologicznych, motorycznych, psychologicznych oraz technicznych;
- c. Wskazuje zalecane przez Polski Związek Koszykówki próby sprawności fizycznej ogólnej (motoryczne) i specjalnej (techniczne) na poszczególnych etapach szkolenia sportowego.

2. Omawia teorię prowadzenia szkolenia sportowego

Kryteria weryfikacji:

- a. Omawia formy, metody i środki treningowe stosowane w nauczaniu umiejętności ruchowych w szkoleniu początkowym zawodników;
- b. Omawia zasady nauczania techniki i taktyki stosowane w szkoleniu początkowym zawodników;
- c. Omawia strukturę jednostki treningowej;
- d. Wymienia dostępne środki procesu wypoczynku;

3. Planuje proces szkoleniowy

Kryteria weryfikacji:

- a. Formułuje długoterminowe (w odniesieniu do cyklu szkolenia) i krótkoterminowe (w odniesieniu do jednostki treningowej) cele szkolenia początkowego,
- b. Uzasadnia plan procesu treningowego na podstawie struktury rzeczowej i czasowej,
- c. Przygotowuje konspekt jednostki treningowej uwzględniający: cel zajęć i czas ich trwania, metody nauczania, środki dydaktyczne, formy organizacyjne, wiek i liczebność grupy.

4. Monitoruje i ocenia postępy szkolenia początkowego

Kryteria weryfikacji:

- a. Przeprowadza testy sprawności fizycznej ogólnej i specjalnej;
- b. Przygotowuje narzędzie do obserwacji zawodników w grze;
- c. Ocenia efektywność zawodnika i zespołu na podstawie statystyk meczowych lub własnego arkusza oceny;
- d. Prowadzi monitoring bieżących wyników sportowych;

- e. Wprowadza zmiany w jednostce treningowej na podstawie przeprowadzonej oceny postępów indywidualnych zawodników i zespołu;
- f. Ocenia postęp i rozwój indywidualny zawodnika oraz zespołu w kontekście celów długoterminowych;

3) Realizacja szkolenia początkowego w koszykówce

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Realizuje i monitoruje szkolenie sportowe w ujęciu indywidualnym, grupowym oraz zespołowym zgodnie z otrzymanym programem szkolenia

Kryteria weryfikacji:

- a. Przygotowuje miejsce, sprzęt i pomoce dydaktyczne do przeprowadzenia zajęć;
- b. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na zajęciach treningowych;
- c. Wyjaśnia zawodnikom cele jednostki treningowej;
- d. Naucza, w tym demonstruje, objaśnia i omawia warunki stosowania elementów techniczno-taktycznych w ataku i obronie zgodnie z zasadami metodyki w koszykówce;
- e. Demonstruje wzorce ruchowe, objaśnia i stosuje ćwiczenia rozwijające zdolności motoryczne;
- f. Sędziuje fragment gry;
- g. Przygotowuje indywidualne zadania treningowe;
- h. Prowadzi dziennik zajęć treningowych;
- i. Organizuje różne formy współzawodnictwa dla grupy;
- j. Monitoruje technikę wykonywania oraz intensywność ćwiczeń, a w razie potrzeby reaguje, stosując komentarz zmiany stopnia trudności lub zmieniając ćwiczenie;
- k. Podsumowuje zajęcia treningowe i poziom osiągniętych celów krótkoterminowych.

2. Kieruje grupą i procesami wychowawczymi

Kryteria weryfikacji:

- a. Uzasadnia potrzebę stosowania zasad etycznych w pracy z uczestnikami zajęć sportowych;
- b. Omawia przykładowy zestaw zasad i norm wprowadzanych w grupie oraz konsekwencje wynikające z nieprzestrzegania ich;
- c. Wymienia czynniki mające wpływ na efektywną komunikację;
- d. Rozwiązuje problemy wychowawcze, stosując metodę "analizy przypadku" (identyfikuje źródło problemu, proponuje możliwe rozwiązania).

3. Współdziała z otoczeniem grupy szkoleniowej

Kryteria weryfikacji:

- a. Omawia rolę interesariuszy grupy szkoleniowej w procesie treningowym (w tym: nauczycieli i dyrekcji, rodziców i

opiekunów, klubów sportowych, władz lokalnych/regionalnych i samorządowych, innych podmiotów sportowych);
b. Przygotowuje plan realizacji zgrupowania szkoleniowego grupy młodzieżowej (określa harmonogram przygotowań, zakres niezbędnych czynności, program zgrupowania, zadania organizatora).

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Polski Związek Koszykówki	

Wnioskodawca:

Polski Związek Koszykówki

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Sportu i Turystyki